

Шелестіна М.Є.

викладач кафедри гуманітарних наук

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут»*

м. Харків, Україна

НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЮ ЯК ЗАСОБУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ

Навчання сприйняттю усної мови на слух є одним із самих головних аспектів навчання української мови на початковому етапі. Аудіювання та говоріння є основними видами мовленнєвої діяльності.

З аудіюванням як основним видом мовленнєвої діяльності ми стикаємося у різних ситуаціях реального спілкування. Це відбувається, коли ми слухаємо: розповіді співрозмовників, співбесідника по телефонній розмові; новини радіо та телебачення; виступ акторів; лекції і т.д. [2, с.125].

Аудіювання займає важливе місце на початковому етапі навчання української мови. Цей вид мовленнєвої діяльності дозволяє навчити іноземних студентів уважно вслухатися у мову, що звучить, сформувати уміння передбачати смисловий зміст висловлювання і, таким чином, виховати культуру слухання.

Аудіювання – дуже складний вид мовленнєвої діяльності. При навчанні аудіюванню виникають труднощі, пов'язані з мовленнєвими аспектами та труднощі, пов'язані з особливостями мовлення. Труднощі, пов'язані з мовними аспектами, можна розподілити на три групи: [1, с.25] фонетичні, граматичні та лексичні.

Труднощі, пов'язані з особливостями мовлення, полягають у такому. Іноземні студенти не володіють необхідними знаннями про Україну, тому вони

інтерпретують мовленнєву та немовленнєву поведінку того, хто говорить – носія української мови з позиції своєї культури і своїх норм поведінки у визначених ситуаціях спілкування. Це може призвести до неправильного розуміння інформації та порушення контакту. Все це знаходить відображення у соціолінгвістичному та соціокультурному компонентах комунікативної компетенції.

Соціолінгвістична компетенція – це знання норм використання мови у різних ситуаціях та володіння ситуативними варіантами вираження одного і того ж комунікативного наміру, відповідно до цього слухаючий повинен знати ці варіанти та розуміти причини використання одного з них у контексті визначеної ситуації спілкування. Соціокультурна компетенція передбачає знання правил та соціальних норм носіїв мови, традиції, історію та культуру країни, мову якої вивчають. Отже, слухаючий повинен оволодіти вміннями сприймати та розуміти усний текст з позиції міжкультурної комунікації, для чого йому необхідні фонові знання. Тільки володіючи цими знаннями, слухач може правильно інтерпретувати мовленнєву та немовленнєву поведінку носія мови.

При підборі тексту для аудіювання враховуються його мовні особливості, змістовна характеристика та композиційні особливості. Для створення мотивації та потреби в аудіюванні як пізнанні нового про мову та світ, як активній участі у спілкуванні, важливим є вибір текстів для аудіювання. Надто складні тексти можуть викликати розчарування іноземних студентів, позбавити їх віри в успіх. Надто легкі тексти також небажані. Відсутність моменту подолання труднощів перетворює роботу на нецікаву та непривабливу, не кажучи вже про те, що вона не може бути розвиваючим фактором у процесі навчання української мови на початковому етапі. При навчанні української мови іноземних студентів важливо спиратися на країнознавчий аспект. Якщо тексти для аудіювання включають відомості про Україну, про життя та звичаї, про свята та традиції українського народу, то вони розвивають кругозір студентів, виховують почуття симпатії до народу України.

Список використаних джерел:

1. Елухина Н.В. Основные трудности аудирования и пути их преодоления // «Иностранные языки в школе», 1997 г., № 1.
2. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам. Базовый курс лекций: пособие для студентов пед.вузов и учителей / Е.Н. Соловова. – М.: АСТ: Астрель. 2009 г.